

>หลักสูตรพุทธศาสตร์คุณิบัณฑิต
-สาขาวิชาพระพุทศศาสนา แบบ ๒.๑

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา พระพุทธศาสนา แบบ ๒.๑
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
 ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctoral Programme in Buddhist Studies

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
 ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)
 ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
 ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Buddhist Studies)

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

--บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 -หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๔. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๔.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีทางพุทธศาสนา สามารถวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้วยวิธีการทางปัญญา เป็นนักคิดที่มีความใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำทางปัญญา จิตใจและสังคม

๔.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

ความเจริญทางวัตถุในทั่วโลกได้มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วพร้อมกับความแก่งแย่งเอารอดเอาเปรียบซึ่งกันและกันส่งผลให้เกิดความเครียดทางด้านจิตใจ เพื่อรองรับการพัฒนาทางด้านจิตใจและสังคม จำเป็นต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพของพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ที่มีความรู้ความสามารถในการค้นคว้าวิจัยด้านพระพุทธศาสนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำทางปัญญา จิตใจและสังคมเป็นเพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

๔.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นผู้มีความแตกฉานในหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา มีความเชี่ยวชาญในพุทธปรัชญาและคัมภีร์พระพุทธศาสนา พร้อมกับบูรณาการเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างกลมกลืน

๒. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นผู้มีศิลาจารวัตรตรงตาม มีความลึกซึ้งด้านจิตภาวนา มีความใฝ่รู้ สร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นต้นแบบที่ดั่งงามให้แก่สังคม

๓. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการศึกษา วิจัย จัดระบบข้อมูล เพื่อประยุกต์และพัฒนาองค์ความรู้ทางพุทธปรัชญาและคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๕. หลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา

หลักสูตรแบบ ๒.๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต ศึกษารายวิชารวมไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต โดยทั้งนี้ทางหลักสูตร อาจให้ศึกษารายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ เพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แบบ ๒.๑
๑. หมวดวิชาบังคับ	
๑.๑ นับหน่วยกิต	๖
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)
๒. หมวดวิชาเอก	
๒.๑ นับหน่วยกิต	๓
๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๓)
๓. หมวดวิชาเลือก	๖
๔. ดุษฎีนิพนธ์	๓๖
รวมทั้งสิ้น	๕๔

๖. รายวิชาในหลักสูตร

เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ทำดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต ศึกษารายวิชารวมไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต โดยทั้งนี้ทางหลักสูตร อาจให้ศึกษารายวิชาหรือทำกิจกรรมทาง

วิชาการอื่นๆ เพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

(๑) **วิชาบังคับ** นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๖ หน่วยกิต และศึกษาวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมอีก ๗ รายวิชาดังนี้

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๑๐๑	สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา Seminar on the Tipitaka and Its Commentaries	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๐ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ Buddhism and Hermeneutics	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง Advanced Research Methodology	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๑๐๔	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ Buddhism and Profession	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๑๐๕	สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์ Seminar on the Tipitaka and Literary Works	(๓) (๓-๐-๖)
๘๐๒ ๓๐๖	วิปัสสนากรรมฐาน Insight Meditation	(๓) (๓-๓-๖)
๘๐๐ ๔๐๑	สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ Seminar on Research and Thesis	(๓) (๓-๐-๖)

(๒) **วิชาเอก ๖ หน่วยกิต** นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๖ หน่วยกิตและศึกษาวิชาที่กำหนดให้เพิ่มเติมอีก ๑ รายวิชา คือ

ก. วิชาเอกแบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๗	สัมมนาหลักพุทธธรรม Seminar on the on Buddhadhamma	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๐๘	สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ Seminar on Buddhism and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาเอกแบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๓๐๙	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล Buddhism and Reasoning Sciences	(๓) (๓-๐-๖)

(๓) วิชาเลือก นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๘๐๑ ๒๑๐	ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา Independent Study in Religious Studies	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๑๑	สัมมนาพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ Seminar on Applied Buddhist Ethics	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๑๒	สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน Seminar on Buddhism and Sustainable Development	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๑๓	สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม Seminar on Buddhism and Feminism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๒๑๔	พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย Buddhism in Thai Literatures	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๕	จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ Buddhist Psychotherapy and Counseling	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๖	พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ Seminar on Buddhism and Aged Society	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๗	สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๘	สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม Seminar on Socially Engaged Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๑๙	สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก Seminar on Abhidhamma Pitaka	๓ (๓-๐-๖)
๘๐๑ ๓๒๐	พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน Buddhism and ASEAN Community	๓ (๓-๐-๖)

(๔) คุชฎินิพนธ์

๘๐๐ ๒๐๐	คุชฎินิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต Dissertation

๗. แผนการศึกษา (แบบ ๒.๑)

ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา	๓	๓	๐	๖
	๘๐๐ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ	๓	๓	๐	๖
	๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ	(๓)	๓	๐	๖
	๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์	(๓)	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	-				
	วิชาเลือก				
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๖)			

ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๒	วิชาบังคับ				
	๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	(๓)	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	๘๐๑ ๒๐๗ สัมมนาหลักพุทธธรรม	๓	๓	๐	๖
	๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือก				
	(เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ วิชา)	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๓)			

ภาคการศึกษาที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษด้วยตนเอง
๓	วิชาบังคับ ๘๐๐ ๗๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน	(๓)	๓	๒	๖
	วิชาเอก ๘๐๑ ๒๐๙ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล	(๓)	๓	๐	๖
	วิชาเลือก xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	ดุขฎฐินิพนธ์ ๘๐๐ ๓๐๐ ดุขฎฐินิพนธ์	๖			
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๖)			

ภาคการศึกษาที่ ๔

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษด้วยตนเอง
๔	ดุขฎฐินิพนธ์ ๘๐๐ ๓๐๐ ดุขฎฐินิพนธ์	๖			
	รวมนับหน่วยกิต	๖			

ภาคการศึกษาที่ ๕

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษด้วยตนเอง
๕	ดุขฎฐินิพนธ์ ๘๐๐ ๓๐๐ ดุขฎฐินิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			

ภาคการศึกษาที่ ๖

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/รายวิชา	แบบ ๒.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษด้วยตนเอง
๖	๘๐๐ ๓๐๐ ดุขฎฐินิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			

๘. แนวสังเขปรายวิชา

(๑) วิชาบังคับ ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๖ หน่วยกิตและศึกษาวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมอีก ๗ รายวิชา คือ

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๑๐๑ สัมมนาพระไตรปิฎกและอรรถกถา ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka and Its Commentaries

สัมมนาประเด็นปัญหาสำคัญในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎก โดยมีอรรถกถาเป็นคัมภีร์สนับสนุน ให้นิสิตกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น เช่น นิติศาสตร์ในพระวินัยปิฎก วิทยาศาสตร์ในพระสุตตันตปิฎก นิเวศวิทยาในพระสุตตันตปิฎก จิตวิทยาในพระอภิธรรมปิฎก เป็นต้น แล้วจัดทำโครงร่าง รายงานดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา

๘๐๐ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการตีความ ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism and Hermeneutics

ศึกษาศาสตร์แห่งการตีความแบบตะวันตกและตะวันออก โดยเน้นประเด็นความขัดแย้งทางศาสนาและปรัชญาที่นำไปสู่การสร้างรูปแบบการตีความแบบต่างๆ รวมทั้งบริบทแวดล้อมทางสังคมและทางวิชาการที่มีอิทธิพลต่อการตีความคำสอนทางศาสนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยเฉพาะหลักการตีความในพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานที่ปรากฏในคัมภีร์ต่างๆ เช่นพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก อรรถกถา ฎีกา เปฏุโกปเทศ เนตติปกรณ์ วิสุทธิมรรค มิลินทปัญหา ปรัชญาปารมิตาสูตร ลังกาวตารสูตร เป็นต้น

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (๓) (๓-๐-๖)

Advanced Research Methodology

ศึกษาระเบียบวิธีการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อฝึกดำเนินการวิจัย โดยให้นิสิตเสนอโครงร่างงานวิจัย ครอบคลุมหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่จะทำการวิจัย และแหล่งข้อมูล

๘๐๑ ๑๐๔ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิชาชีพ (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on the Buddhism and Profession

สัมมนาวิชาชีพต่างๆ เช่น วิชาชีพแพทย์ วิชาชีพทนายความ วิชาชีพวิศวกร เป็นต้น เพื่อแก้ปัญหา โดยการนำพุทธธรรมเข้าเป็นวิธีการและนำหลักพุทธธรรมไปส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในวิชาชีพต่างๆ

๘๐๑ ๑๐๕ สัมมนาพระไตรปิฎกและงานนิพนธ์ (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on the Tipitaka and Buddhist Literary Works

สัมมนาพระไตรปิฎกในฐานะให้เกิดงานนิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ เช่น มิลินทปัญหา วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มังคลัตถทีปนี โดยเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในศัพท์สำนวนวิชาการของงานนั้นๆ

รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการแต่งคัมภีร์ โครงสร้าง เนื้อหา และองค์ความรู้ในงานนิพนธ์เรื่องนั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำวิจัย

๘๐๐ ๓๐๖ วิปัสสนากรรมฐาน (๓) (๓-๓-๖)
Insight Meditation

ศึกษาวิปัสสนากรรมฐานภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎีเน้นศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติกรรมฐานของพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎก รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย ส่วนในภาคปฏิบัติจะมีนำนิสิตให้ฝึกปฏิบัติกรรมฐานเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง

๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖)
Seminar on Research and Thesis

สัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับมาศึกษาวิเคราะห์ โครงสร้างเนื้อหา ประเด็นปัญหา วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติม

(๒) วิชาเอก ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๖ หน่วยกิตและศึกษาวิชาที่กำหนดให้เพิ่มเติมอีก ๑ รายวิชา คือ

ก. วิชาเอก แบบนับหน่วยกิต

๘๐๑ ๒๐๗ สัมมนาหลักพุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhadhamma

สัมมนาหลักพุทธธรรมทั้งฝ่ายพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายานโดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดและคำสอนสำคัญ เน้นพุทธธรรมที่เป็นแกนหลัก พุทธธรรมที่เป็นเครื่องมือปฏิบัติ และพุทธธรรมแนวประยุกต์ใช้ ได้แก่ อริยสัจ ๔ อริยมรรคมีองค์ ๘ ชั้น ๕ ปฏิจจสมุปบาท สุญญตา นิพพาน จิตประภัสสร กายของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ พระโพธิสัตว์ บารมี ๑๐ และอื่นๆ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhism and Modern Sciences

สัมมนาประเด็นปัญหาทางพระพุทธศาสนาและวิทยาการสมัยใหม่ โดยศึกษาแบบบูรณาการให้ครอบคลุมทั้งวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เน้นให้นิสิตประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่มาอธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา และประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่ออธิบายศาสตร์สมัยใหม่ อันจะเป็นการตอบปัญหาทางวิชาการและปัญหาสังคมสมัยใหม่

นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

ข. วิชาเอก แบบไม่นับหน่วยกิต

๘๐๑ ๓๐๙ พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล (๓) (๓-๐-๖)

Buddhism and Reasoning Sciences

ศึกษาวิธีคิดและวิธีการใช้เหตุผลในพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับวิธีคิดและการใช้เหตุผลแบบต่างๆ ของตะวันตก เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดแบบสร้างสรรค์ และการใช้เหตุผลทางตรรกะแบบนิรนัยและอุปนัย เน้นศึกษาวิธีคิดและการใช้เหตุผลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน

(๓) วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต *นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาต่อไปนี้*

๘๐๑ ๒๑๐ ศึกษาอิสระในศาสนศึกษา ๓ (๓-๐-๖)

Independent Study in Religious Studies

ให้นิสิตเลือกศึกษาแนวคิดในศาสนาต่างๆ ตามความสนใจ ทั้งนี้ นิสิตอาจจะศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดระหว่างศาสนา คือ พระพุทธศาสนา ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาสิกข์ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ เป็นต้น โดยศึกษาในรูปแบบโครงการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๑๑ สัมมนาพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Applied Buddhist Ethics

สัมมนาประเด็นเกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์ โดยเน้นศึกษาหลักการและเกณฑ์ตัดสินในพุทธจริยศาสตร์เพื่อตอบปัญหาทางจริยศาสตร์ในสังคมปัจจุบัน เช่น การเลือกเพศ การตัดต่อพันธุกรรม การใช้สัตว์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ การบริจาควัยวาระ การอุ้มบุญ อดวินิบาตกรรม การุณยฆาต โทษประหารชีวิต สงครามที่เป็นธรรม การทำแท้ง ปัญหาเรื่องสิทธิเหนือร่างกาย สิทธิที่จะตาย การแต่งงานกับเพศเดียวกัน การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม จริยศาสตร์ธุรกิจ จริยศาสตร์การแพทย์ และประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์อื่นๆ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๑๒ สัมมนาพระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Sustainable Development

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน ด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งภูมิหลังความคิดความเชื่อแบบตะวันตกที่กำหนดรูปแบบการพัฒนาในสังคมโลกปัจจุบัน แล้ววิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนาที่เน้นความยั่งยืนของสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๑๓ **สัมมนาพระพุทธศาสนากับสตรีนิยม** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Feminism

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยมและแนวคิดของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสตรี โดยเน้นศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันด้านสถานะและบทบาทระหว่างบุรุษกับสตรีในสังคมรวมทั้งประเด็นคำถามของสังคมสมัยใหม่ที่มาควบคู่กับแนวคิดแบบสตรีนิยม (Feminism) สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคทางเพศ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงานดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๒๑๔ **พระพุทธศาสนาในวรรณคดีไทย** ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism in Thai Literatures

ศึกษาแนวความคิดทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องเด่นๆ โดยเน้นวิเคราะห์อิทธิพลของพระพุทธศาสนาในแง่หลักคำสอน ภาษา โลกทัศน์ ฉาก โครงเรื่อง และบุคลิกลักษณะของบุคคลในวรรณคดี รวมทั้งศึกษาบทบาทของวรรณคดีไทยในฐานะเป็นสื่อกลางถ่ายทอดความเชื่อทางพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ในแง่วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีไทยและค่านิยมทางสังคม

๘๐๑ ๓๑๕ **จิตรักษากับการปรึกษาเชิงพุทธ** ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Psychotherapy and Counseling

วิเคราะห์วิธีการรักษาจิตและให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับหลักจิตรักษาและการให้คำปรึกษาในจิตวิทยาตะวันตก เน้นศึกษาธรรมชาติและกระบวนการทำงานของจิต วิธีการพัฒนา การเยียวยารักษาและการให้คำปรึกษาแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาทางจิต เช่น ปัญหาความเครียด ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพ และปัญหาเกี่ยวกับความรัก เป็นต้น

๘๐๑ ๓๑๖ **พระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุ** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Aged Society

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนากับสังคมผู้สูงอายุเพื่อหาแนวทางในการนำพุทธธรรมมาบูรณาการกับหลักการบริหารจัดการในด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพ การพึ่งตนเอง จิตวิทยาในการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงตนเอง การดำรงตนอย่างมีคุณค่า เป็นต้น โดยเน้นศึกษาหลักการทั้งฝ่ายที่เป็นผู้ดูแลและผู้สูงอายุ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๓๑๗ **สัมมนาพระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Buddhism and Sufficiency Economy

สัมมนาประเด็นพระพุทธศาสนา ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) โดยเน้นศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องและส่งเสริมหลักเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาอันเกิดจากความไม่พอเพียงในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและบริโภคนิยมในสังคมปัจจุบัน แล้วเสนอแนวทาง

พัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพระพุทธศาสนาและหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้วจัดทำโครงร่างรายงานดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๓๑๘ **สัมมนาพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Socially Engaged Buddhism

สัมมนาแนวคิดทฤษฎีและขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ โดยเน้นวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดตั้งชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมหรือผูกพัน (Engage) กับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะขบวนการพระพุทธศาสนาเพื่อสังคมในโลกยุคใหม่ เช่น ขบวนการสรรโวทัยในศรีลังกา ขบวนการชาวพุทธเวียดนาม ขบวนการชาวพุทธทิเบต ขบวนการชาวพุทธไทย ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๓๑๙ **สัมมนาพระอภิธรรมปิฎก** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Abhidhamma Pitaka

สัมมนาประเด็นสำคัญในพระอภิธรรมปิฎก โดยเน้นศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระอภิธรรมปิฎก รูปแบบและโครงสร้างของคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก แนวคิดเรื่องสมมติสัจจะและปรมาตตสัจจะ แนวคิดเรื่องกรรมกับอนัตตา แนวคิดเรื่องปรมาตตธรรม ๔ คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน เป็นต้น รวมทั้งศึกษาคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น คัมภีร์อภิธรรมวาทาร คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ คัมภีร์วิสุทธิมรรค ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

๘๐๑ ๓๒๐ **พระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน** ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism and ASEAN Community

ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กับเสาหลักของอาเซียน ๓ อย่าง คือ (๑)ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (๒)ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๓)ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา

(๔) ดุษฎีนิพนธ์

๘๐๐ ๒๐๐ **ดุษฎีนิพนธ์** แบบ ๒.๑ ๓๖ หน่วยกิต

Dissertation

>หลักสูตรพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต
-สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ	: Master of Arts Program in Buddhist Studies

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	: Master of Arts (Buddhist Studies)
ชื่อย่อภาษาไทย	: พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ	: M.A. (Buddhist Studies)

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๔. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๔.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา บูรณาการวิชาการสู่งานวิจัย พัฒนาสังคมอุดมปัญญา เสริมคุณค่าด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

๔.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

ความเจริญทางวัตถุในทั่วโลกได้มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วพร้อมกับความแก่งแย่งเอา รัดเอาเปรียบซึ่งกันและกันส่งผลให้เกิดความเครียดทางด้านจิตใจ เพื่อรองรับการพัฒนาด้านจิตใจจำเป็นต้องมี การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพของพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาที่มีความรู้ความสามารถ ในการค้นคว้าวิจัยด้านพระพุทธศาสนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีคุณธรรมและจริยธรรม

๔.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตตามปรัชญาที่ตั้งไว้ จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑) เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม
- ๒) เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา

๓) เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความสามารถบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนา กับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเป็นระบบ

๔) เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีจิตอาสาและทำงานเป็นทีมได้

๕) เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้สามารถศึกษาพระพุทธศาสนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาข้อมูลเพื่อทำวิจัยและนำเสนอข้อค้นพบในงานวิจัย

๕. หลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ๓๙ หน่วยกิต แผน ก แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิต และทำสารนิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตร อย่างน้อย ๔ ภาค การศึกษาปกติ (๒ ปี) และอย่างมากไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ (๕ ปี)

โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบ แผน ก แบบ ก (๒) และแผน ข โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ใน ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนี้

หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก (๒)/หน่วยกิต	แผน ข /หน่วยกิต
๑.หมวดวิชาบังคับ	๙	๙
๒.หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒
๓.หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒
๔.ไม่นับหน่วยกิต	(๑๒)	(๑๒)
๕.วิทยานิพนธ์	๑๒	-
๖.สารนิพนธ์	-	๖
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙

๖. รายวิชาในหลักสูตร

(๑) หมวดวิชาบังคับ กำหนดให้ศึกษาทั้ง ๒ แผน แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

ก. วิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

๖.๑ วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖)

Tipitaka Analysis

๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Philosophy

๖๐๒ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา Research Methodology in Buddhism	๓ (๓-๐-๖)

๖.๒ วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ Buddhism in English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๔๐๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒ Usage of Pali II	(๓) (๓-๐-๖)

(๒) วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๑๐๖	พระพุทธศาสนาเถรวาท Theravada Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๐๗	พระพุทธศาสนาเถรวาท Mahayana Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๒๐๘	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา Selected Buddhist Works	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๐๙	สัมมนาพระพุทธศาสนา Seminar on Buddhism	๓ (๓-๐-๖)

(๓) วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๖๐๒ ๓๑๐	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๑	ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน New-Buddhist Movements in Contemporary World	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๓	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ Buddhism and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๔	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย Buddhism and Thai Wisdom	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๕	สานเสวนาทางศาสนา	๓ (๓-๐-๖)

Inter-Religious Dialogue

(๔) วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต
Thesis

(๒) แผน ข วิชาบังคับจำนวนไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต**๑) วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต**

๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖)
Tipitaka Analysis
๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖)
Buddhist Philosophy
๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Research Methodology in Buddhism

๒) วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๖)
Buddhism in English
๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๓) (๓-๐-๖)
Buddhist Meditation
๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๐-๖)
Seminar on Thesis
๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)
Usage of Pali I
๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)
Usage of Pali II

(๒) วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓ (๓-๐-๖)
Theravada Buddhism
๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ๓ (๓-๐-๖)
Mahayana Buddhism
๖๐๒ ๒๐๘ คีตกวีงานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Selected Buddhist Works
๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhism

(๓) วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๓๑๐	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๑	ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน New-Buddhist Movements in Contemporary World	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๓	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ Buddhism and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๔	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย Buddhism and Thai Wisdom	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๕	สานเสวนาทางศาสนา Inter-Religious Dialogue	๓ (๓-๐-๖)

(๔) วิทยานิพนธ์ ๖ หน่วยกิต

๖๐๐ ๒๐๐	สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต Research Paper

๗. แผนการศึกษา

แผนการศึกษา แผน ก

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต	
๑	วิชาบังคับ		
	๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	๓
	๖๐๐ ๑๐๒	พุทธปรัชญา	๓
	๖๐๐ ๑๐๔	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	(๓)
	วิชาเอก		
๖๐๒ ๑๐๖	พระพุทธศาสนาเถรวาท	๓	
	รวม	๙	
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต	
๒	วิชาบังคับ		
	๖๐๒ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	๓
	๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน	(๓)
	วิชาเอก		
๖๐๒ ๒๐๘	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	(๓)	

	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ วิชาเลือก เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา	๓
	รวม	๙
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๓	วิชาเอก ๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนาเถรวาท ๖๐๒ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ วิชาเลือก เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา	๓ ๓ (๓) ๓
	รวม	๙
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๔	วิชาบังคับไม่น้อยกว่าหน่วยกิต ๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ วิชาบังคับ ๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	(๓) (๓-๐-๖) ๑๒
	รวม	๑๒

๘. แนวสังเขปรายวิชา

(๑) วิชาบังคับจำนวน ๙ หน่วยกิต

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖)

Tipitaka Analysis

ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างสาระและพัฒนนาการพระไตรปิฎก สาระสังเขปและวิเคราะห์หลักธรรมสำคัญ หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Philosophy

วิเคราะห์ประวัติและพัฒนนาการของพุทธปรัชญาในพระพุทธศาสนายุคต้น เถรวาท สรวาสติวาท เสาตราน ติกะ มายมิกะ โยคจาร สุชาวดีและพุทธตันตระ ทั้งนี้ การศึกษาแนวคิดเหล่านี้จะเน้นการศึกษาวิเคราะห์ในกรอบของแนวคิดทางอภิปรัชญา แนวคิดทางญาณวิทยาและแนวคิดทางจริยศาสตร์

๖๐๒ ๒๐๓

ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา

(๓) (๓-๐-๖)

Research Methodology in Buddhism

ศึกษาหลักการและกระบวนการของการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงเอกสารโดยเน้นระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาทางพระพุทธศาสนา

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๒๐๔

พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ

(๓) (๓-๐-๖)

Buddhism in English

ศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านภาษาอังกฤษทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนโดยเน้นฝึกหัดการใช้ศัพท์เฉพาะวิชาการด้านพระพุทธศาสนา (technical term) การอ่านคัมภีร์หรือตำรางานวิจัยทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ในการทำงานวิชาการของนิสิต

๖๐๐ ๒๐๕

กรรมฐาน

(๓) (๓-๐-๖)

Buddhist Meditation

ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๖๐๐ ๔๐๑

สัมมนาวิทยานิพนธ์

(๓) (๓-๓-๖)

Seminar on Thesis

สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวอย่างงานวิจัยและวิทยานิพนธ์วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาวิทยานิพนธ์ โดยเน้นการตั้งชื่อ วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเขียนวิทยานิพนธ์และบทความวิจัย

๑๐๒ ๓๐๒

การใช้ภาษาบาลี ๑

(๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

ศึกษาประวัติและพัฒนาการภาษาบาลี การพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตักกัฎฐกถาและธรรมปทัฏฐกถาประกอบ

๑๐๒ ๓๐๖

การใช้ภาษาบาลี ๒

(๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali II

ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถปิณีและวิสุทธิมรรคประกอบ

(๒) วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๑๐๖

พระพุทธศาสนาเถรวาท

(๓) (๓-๐-๖)

Theravada Buddhism

ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนาเถรวาท คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและหลักคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพระพุทธศาสนาเถรวาทพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศต่างๆ

๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนamahayan ๓ (๓-๐-๖)
Mahayana Buddhism

ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนamahayan คัมภีร์สำคัญ นิกายสำคัญทางพระพุทธศาสนา mahanayan และคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพุทธศาสนamahayan พร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนา mahanayan ในประเทศต่างๆ

๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Selected Buddhist Works

ศึกษาผลงานทางคัมภีร์ ผลงานทางวรรณกรรมและหลักคำสอนสำคัญของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาคน สำคัญทั้งในอดีตและปัจจุบันที่สะท้อนอัตลักษณ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น ผลงานของสมเด็จพระพุทธ โฆสาจารย์ พระอรุณธรรมาจารย์ พระสิริมิ่งคลาจารย์ พระพุทธทาสภิกขุ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) พระวัลโปละราหุล พระโสภณมหาเถระ (เลดีสยาดอ) นาคารชุน อสังขะ วสุพันธ์ุ สองชะปะ (วัชรยาน) พระนารท มหาเถระ (ศรีลังกา) ริส เดวิดส์ เซอร์บาดสกี ดี.ที.ชูชุกิ ทะโลลามะ ดิช นัท ฮันท์ เป็นต้น

(๓) วิชาเลือก โดยแผน ก แบบ ก (๒) ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และแผน ข ให้เลือก เรียน ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhism

สัมมนาพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสังคมปัจจุบันโดยให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการ อภิปราย เสนอข้อคิดเห็น และการวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์พุทธธรรมมาแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน

๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๖)
Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems

ศึกษาแนวคิดทางพุทธจริยศาสตร์ที่เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินความดี ความชั่ว ควร ไม่ควร เพื่อเป็นฐานในการ อธิบายและตอบปัญหาสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี เช่น การทำแท้ง การตัดต่อพันธุกรรม การทำการุณยฆาต การทำโคลนนิ่ง

๖๐๒ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖)
New-Buddhist Movements in Contemporary World

ศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาแนวใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคม กับการเกิดขึ้นของขบวนการพระพุทธศาสนา รูปแบบการจัดตั้งองค์กร การตีความคำสอน วิธีการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา รวมทั้งอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบัน

๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)
Buddhism and Modern Sciences

ศึกษาพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ที่ครอบคลุมวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์โดยการ บูรณาการ การวิเคราะห์เปรียบเทียบและการประยุกต์อธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา

๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๓ (๓-๐-๖)

Buddhism and Thai wisdom

ศึกษาหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับภูมิปัญญาไทย ในด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา ความเชื่อ จารีตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยวิเคราะห์บทบาทและอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภูมิปัญญาไทย

๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖)

Inter-Religious Dialogue

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการสานเสวนาทางศาสนา รวมถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางศาสนา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสามัคคีและสันติภาพของโลก

(๔) วิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

กำหนดให้ แผน ก แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ แผน ข ทำสารนิพนธ์

๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ (๐-๔๕-๐)

Thesis

๖๐๐ ๒๐๐ สารนิพนธ์ ๖ (๐-๓๖-๐)

Research Paper

>หลักสูตรพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต
-สาขาวิชาปรัชญา

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Philosophy

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Philosophy)
ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (ปรัชญา)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Philosophy)

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

-บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
-หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

๔. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๔.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

ผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาให้เป็นผู้มีความใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ให้เป็นนักคิด นักวิเคราะห์ นักวิจารณ์ นักวิพากษ์ และนักสังเคราะห์องค์ความรู้ทางปรัชญาและศาสนา โดยเฉพาะพุทธปรัชญา เพื่อพัฒนามนุษย์และสังคม

๔.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

ความเจริญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ทำให้สังคมมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อมนุษย์ในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความจริง ความดี และความงามที่มนุษย์เคยยึดถือ จึงส่งผลให้สังคมต้องเผชิญปัญหาที่ไม่สามารถจะแก้ไขได้ด้วยกฎหมายหรือระเบียบทางสังคม การจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้มนุษย์เป็นผู้มีความสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยวิเคราะห์วิจารณ์ วิพากษ์เรื่องความจริง ความดี และความงาม จนกระทั่งรู้จักแยกแยะคุณค่าที่สำคัญระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และมนุษย์กับเทคโนโลยี ซึ่งจะทำให้มนุษย์สามารถรู้และตัดสินใจว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาวิชาปรัชญาจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง เพราะวิชานี้สอนให้มนุษย์มีความรู้ในด้าน

ความจริง ความดี และความงาม โดยเน้นการปลูกฝังศักยภาพในด้านการวิเคราะห์ วิจาร์ณ วิพากษ์ และสังเคราะห์องค์ความรู้พื้นฐานของความจริง ความดี และความงาม ผลที่ได้จากการศึกษาวิชานี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมให้มีความผาสุกอย่างยั่งยืนได้

๔.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๓.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้มีความใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเป็นผู้มีเชี่ยวชาญวิชาการด้านปรัชญา โดยเฉพาะพุทธปรัชญาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๑.๓.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณและสังเคราะห์ องค์ความรู้ทางปรัชญาและศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้

๑.๓.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการศึกษาวิจัยประยุกต์และพัฒนาองค์ความรู้ทางปรัชญาและศาสนาเพื่อพัฒนาสังคม

๑.๓.๔ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นต้นแบบที่ดีงามให้แก่สังคม

๕. หลักสูตร

๕.๑ จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ๓๙ หน่วยกิต เป็นหลักสูตรแบบศึกษาเต็มใช้ระยะเวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตร อย่างน้อย ๓ ภาคการศึกษาปกติ และอย่างมากไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๕.๒ โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต	รายวิชาไม่นับหน่วยกิต
๑. หมวดวิชาบังคับ	๙	(๑๘)
๒. หมวดวิชาเอก	๑๒	(๓)
๓. หมวดวิชาเลือก	๖	(๒)
๔. วิทยานิพนธ์	๑๒	
รวมทั้งสิ้น	๓๙	(๒๐)

๕.๓ รายวิชาในหลักสูตร

รหัสวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑. เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา/ภาควิชา

๒. เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงภาคการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

(๑) วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต**ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต**

๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์ Tipitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๒๐	พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๓ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา Research Methodology in Philosophy	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาจำนวน ๑๕ หน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔	ภาษาอังกฤษ English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๓-๖)
๖๐๐ ๔๐๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒ Usage of Pali II	(๓) (๓-๐-๖)

(๒) วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกปรัชญา ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๓ ๑๐๖	อภิปรัชญาวิเคราะห์ Analytic Metaphysics	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๓ ๒๐๗	ญาณวิทยาวิเคราะห์ Analytic Epistemology	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๓ ๓๐๘	จริยศาสตร์วิเคราะห์ Analytic Ethics	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๓ ๓๐๙	สัมมนาปรัชญา Seminar on Philosophy	๓ (๓-๐-๖)

และต้องศึกษาในรายวิชาเอกแบบไม่นับหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต

๘๐๒ ๒๐๙	สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนา	(๓) (๓-๐-๖)
	Seminar on Problems of Philosophy of Religions	

(๓) วิชาเลือกไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต (โดยเลือกศึกษาจากรายวิชาต่อไปนี้)

๖๐๓ ๓๑๐	ปรัชญาวิเคราะห์	๓ (๓-๐-๖)
	Analytic Philosophy	
๖๐๓ ๓๑๑	ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์	๓ (๓-๐-๖)
	Symbolic Logic	
๖๐๓ ๓๑๒	ปรัชญาอัตถิภาวนิยม	๓ (๓-๐-๖)
	Philosophy of Existentialism	
๖๐๓ ๓๑๓	ปรากฏการณ์วิทยา	๓ (๓-๐-๖)
	Phenomenology	
๖๐๓ ๓๑๔	ปรัชญาการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
	Political Philosophy	
๖๐๓ ๓๑๕	สุนทรียศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
	Aesthetics	
๖๐๓ ๓๑๖	เปรียบเทียบปรัชญาตะวันออกกับปรัชญาตะวันตก	๓ (๓-๐-๖)
	Comparison of Eastern and Western Philosophies	
๖๐๓ ๓๑๗	ปรัชญาวิทยาศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
	Philosophy of Science	
๖๐๓ ๓๑๘	ปรัชญาการศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
	Philosophy of Education	

(๔) นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น ที่ไม่ใช่สาขาวิชาปรัชญา จะต้อง ลงทะเบียน

ศึกษารายวิชาเพิ่มเติมอีก ๑ รายวิชา โดยไม่นับหน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๘	ปรัชญาเบื้องต้น	(๒) (๒-๐-๔)
	Introduction to Philosophy	

(๕) วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๓ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์	๑๒ (๐-๐-๖)
	Thesis	

๖. แผนการศึกษา

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๑๒๐ พุทธปรัชญา	๓
	๖๐๐ ๑๒๑ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก	๓
	บังคับไม่นับหน่วย	
	๖๐๓ ๓๒๕ การใช้เหตุผลทางปรัชญา ๑ (สำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานปรัชญา)	๓
วิชาเอก		
	๖๐๓ ๑๐๖ อภิปรัชญาวิเคราะห์	(๓)
	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑	(๒)
	รวม	๙
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๒	วิชาบังคับ	
	๖๐๓ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา	๓
	๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมเนียม	(๓)
	วิชาเอก	
	๖๐๓ ๒๐๘ จริยศาสตร์วิเคราะห์	๓
วิชาเลือก		
	๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒	๓
	รวม	๙
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๓	วิชาเอก	
	๖๐๐ ๓๐๗ ญาณวิทยาวิเคราะห์	๓
	๖๐๓ ๓๑๕ สุนทรียศาสตร์	๓
	วิชาเลือก	
เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา	๓	
	รวม	๙
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๔	วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	
	๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์	(๓)
	วิชาเอก (ไม่นับหน่วยกิต)	
	๘๐๒ ๒๐๙ สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนา	(๓)
วิชาบังคับ		
	๖๐๓ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒

	วิชาเลือก เลือกจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา	(๓)
	รวม	๑๒
	รวมตลอดหลักสูตร	๓๙ หน่วยกิต

๗. แนวสั้งเขปรายวิชา

(๑) หมวดวิชาบังคับ

ก. วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต)

๖๐๐ ๑๒๐ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy

ศึกษาประวัติและพัฒนาการของแนวคิดในพุทธปรัชญาสำนักต่างๆ คือ เถรวาท สรวาสตีวาท เสาตรานติกะ มารยัมมิก โยคาจาร สุขาวดี อวตังสกะ และพุทธตันตระ เปรียบเทียบแนวความคิดหลักของสำนักปรัชญาเหล่านี้ทั้งในแง่อภิปรัชญา ญาณวิทยา และจริยศาสตร์

๖๐๐ ๑๒๑ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy in Tipitaka

วิชานี้เน้นการศึกษาแนวคิดสำคัญทางปรัชญาเรื่องอัตตา อนัตตา จิต เจตสิก รูป นิพพาน สวรรค นรก ความดี ความชั่ว สังคม รัฐ และการปกครอง โดยอาศัยกรอบแนวคิด หลัก คือ อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ ในพระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนาเถรวาท

๖๐๓ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา ๓ (๓-๐-๙)

Research Methodology in Philosophy

ศึกษาหลักการและวิธีการวิจัย กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัย การรวบรวมเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะและประเภทของงานวิจัยทางปรัชญา โดยเฉพาะด้านคุณภาพซึ่งเหมาะสมกับสาขาวิชาปรัชญา เช่น การเลือกหัวข้อวิจัยทางปรัชญา การตั้งคำถามเพื่อการวิจัย การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย

ข. วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต)

๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๙)

English

ศึกษาและฝกการใช้ภาษาอังกฤษ ให้เกิดความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านการเขียน การพูด การอ่าน การฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้นการอภิปรายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น คีล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ อริยมรรคมีองค์ ๘ ปฏิจจสมุปบาท กรรมและการเกิดใหม่

๖๐๐ ๒๐๕ **กรรมฐาน** (๓) (๓-๐-๖)

Buddhist Meditation

ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๖๐๐ ๔๐๑ **สัมมนาวิทยานิพนธ์** (๓) (๓-๓-๖)

Seminar on Thesis

สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวอย่างงานวิจัยและวิทยานิพนธ์วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาวิทยานิพนธ์ โดยเน้นการตั้งชื่อ วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเขียนวิทยานิพนธ์และบทความวิจัย

๑๐๒ ๓๐๒ **การใช้ภาษาบาลี ๑** (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

ศึกษาประวัติและพัฒนาการภาษาบาลี การพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตกัฎฐกถาและธรรมปทัฎฐกถาประกอบ

๑๐๒ ๓๐๖ **การใช้ภาษาบาลี ๒** (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali II

ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถที่ปนิและวิสุทฺธิมรรคประกอบ

(๒) หมวดวิชาเอก

ก. หมวดวิชาเอกแบบนับหน่วยกิต

๖๐๓ ๑๐๖ **อภิปรัชญาวิเคราะห์** ๓ (๓-๐-๙)

Analytic Metaphysics

ศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาหรือทฤษฎีความเป็นจริงในปรัชญาตะวันตกและตะวันออก เช่น แนวคิด ของเพลโต อริสโตเติลวัตถุนิยม (Materialism) จิตนิยม (Idealism) ปฏิบัตินิยม (Pragmatism) สัจนิยม (Realism) ปรัชญานิยมเชิงตรรกะ (Logical Positivism) อภิปรัชญาเซน โยคาจารย์ อภิปรัชญาในพุทธปรัชญา ปัญหาเรื่องเสรีภาพกับความรับผิดชอบทางศีลธรรม : ทศนะของนียัตินิยม (Determinism) อนินียัตินิยม (Indeterminism) และทศนะประนีประนอม (Compatibility) ปัญหาเรื่องเวลาว่าเวลาเป็นจริงหรือไม่ (Is time real?) ความเป็นจริง (Reality) ในพุทธปรัชญาสำนักมัธยมิก (Madhyamika) ความเป็นจริง (Reality) ในพุทธปรัชญาสำนักโยคอาจารย์

๖๐๓ ๒๐๘ จริยศาสตร์วิเคราะห์

๓ (๓-๐-๙)

Analytic Ethics

ศึกษาทฤษฎีจริยศาสตร์ในปรัชญาตะวันตก เช่น ประโยชน์นิยม (Utilitarianism) กรณียธรรม (Deontology) อัตตนิยม (Egoism) เน้นศึกษาแนวคิดเรื่องความดีสูงสุดของชีวิต เกณฑ์ตัดสินความดี (Good) ความชั่ว (Bad) ความถูก (Right) ความผิด (Wrong) นอกจากนี้ ยังศึกษาอภิจริยศาสตร์ (Metaethics) และศึกษาทฤษฎีจริยศาสตร์ในปรัชญาตะวันออก เช่น พุทธจริยศาสตร์ จริยศาสตร์ของเซน เป็นต้น พร้อมกับวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์ร่วมสมัย เช่น ปัญหาการทำแท้ง การฆ่าตัวตาย การรณรงค์ การตัดสินประหารชีวิต การทำสำเนาพันธุกรรม (Cloning) และการวิจัยเซลล์ต้นแบบ (Stem Cell Research) โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิดทางจริยศาสตร์ในพุทธปรัชญา

๖๐๓ ๓๐๗ ญาณวิทยาวิเคราะห์

๓ (๓-๐-๙)

Analytic Epistemology

ศึกษาแนวคิดเรื่องความรู้หรือทฤษฎีความรู้ของปรัชญาตะวันตกและตะวันออกสำนักต่างๆ ในประเด็นเรื่องธรรมชาติของความรู้ ที่มาของความรู้ มาตรฐานในการตัดสินความรู้ ลักษณะของความรู้ และความมั่นใจ โดยเปรียบเทียบกับญาณวิทยาในพุทธปรัชญา

๖๐๓ ๓๑๕ สุนทรียศาสตร์

๓ (๓-๐-๙)

Aesthetics

ศึกษาทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์ตะวันตกและตะวันออก เช่น ทฤษฎีอัตวิสัย (Subjective) ปรววิสัย (Objective) สัมพัทธวิสัย (Relativism) อารมณ์นิยม (Emotionalism) พร้อมทั้งเกณฑ์ตัดสินทางสุนทรียะ ประสพการณ์ สุนทรียะโดยศึกษาแนวคิดเรื่องความงามผ่านภาพจิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปกรรมคีตศิลป์ ทัศนศิลป์ (Visual arts) รวมทั้งวัตถุสุนทรียะ ศิลปวิจารณ์ และศิลปวิจักษ์

ข. หมวดวิชาเอกไม่นับหน่วยกิต

๘๐๒ ๒๐๙ สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนา

(๓) (๓-๐-๙)

Seminar on Problems of Philosophy of Religions

สัมมนาปัญหาทางปรัชญาศาสนา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับพระเป็นเจ้า กรรมและนิพพาน ภาษาศาสตร์ ประสพการณ์ทางศาสนา สัญลักษณ์ทางศาสนา ความเชื่อและความจริงทางศาสนากับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้บัณฑิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็นแล้ว จัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา

(๓) หมวดวิชาเลือก นิสิตต้องศึกษาในรายวิชาเลือกไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๖๐๓ ๓๑๑ ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์

๓ (๓-๐-๙)

Symbolic Logic

ศึกษาความหมาย ลักษณะ และประเภทของตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ ความหมายของอูัตติ (Proposition) ชนิดของอูัตติ ค่าความจริง (Truth Value) การอ้างเหตุผล (Argument) และความสมเหตุ

สมผล (Validity) การทำสัญลักษณ์ การใช้ตารางความจริงและวิธีพิสูจน์ความสมเหตุสมผลชนิดต่าง ๆ เช่น วิธีนิรนัยธรรมชาติ (Natural Deduction) วิธีพิสูจน์โดยการสมมติเงื่อนไข (Conditional Proof) และวิธีพิสูจน์โดยอ้อม (Indirect Proof)

๖๐๓ ๓๑๔ **ปรัชญาการเมือง** ๓ (๓-๐-๙)

Political Philosophy

ศึกษาแนวคิดทางการเมือง เช่น แนวคิดเรื่องรัฐ แนวคิดเรื่องรัฐาธิปไตย แนวคิดเรื่องเสรีภาพ แนวคิดเรื่องการเมืองกฎหมาย แนวคิดเรื่องประชาธิปไตย แนวคิดเรื่องธรรมาธิปไตย แนวคิดเรื่องสังคมนิยม แนวคิดเรื่องเผด็จการนิยม แนวคิดเรื่องธัมมิกสังคมนิยม โดยเลือกแนวคิดสำคัญของนักปรัชญา เช่น ขงจื้อ พลาโต อาริสโตเติล โรมัส ฮอบบส จอห์น ล็อก ฌอง-ฌัก รูสโซ มาเคียเวลลี คาร์ล มาร์กซ มหาตมะ คานธี ดร.อัมเบกการ พุทธทาสภิกขุ

๖๐๓ ๓๑๗ **ปรัชญาวิทยาศาสตร์** ๓ (๓-๐-๙)

Philosophy of Science

ศึกษาแนวคิดทางปรัชญาที่เป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะปรัชญาสำนักปฏิฐานนิยมเชิงตรรกะ (Logical Positivism) ของกลุ่มเวียนนา (Vienna Circle) สำนักประสบการณ์นิยม (Empiricism) และปรัชญาฟิสิกส์ใหม่ เช่น ทฤษฎีควอนตัมฟิสิกส์ ทฤษฎีสัมพัทธภาพทั่วไป (General Theory of Relativity) และทฤษฎีสัมพัทธภาพ (Theory of Relativity) ของอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์

๖๐๓ ๓๑๘ **ปรัชญาการศึกษา** ๓ (๓-๐-๙)

Philosophy of Education

ศึกษาแนวคิดทางปรัชญาในฐานะเป็นรากฐานการศึกษา การจัดหลักสูตรและระบบการศึกษาที่สัมพันธ์กับอุดมคติของชีวิต การเรียนรู้ และการพัฒนามนุษย์ เช่น ปรัชญาการศึกษาสำนักปฏิบัตินิยม (Pragmatism) สำนักอัตถิภาวนิยม (Existentialism) สำนักสารัตถนิยม (Essentialism) และปรัชญาการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาในโลกปัจจุบัน รวมทั้งปรัชญาการศึกษาของพุทธปรัชญา

๖๐๓ ๓๒๑ **จริยศาสตร์ธุรกิจ** ๓ (๓-๐-๙)

Business Ethics

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาธุรกิจ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมายและคุณค่าสูงสุดของการทำธุรกิจ โดยเน้นจริยศาสตร์ธุรกิจในทัศนะของนักปรัชญาตะวันตก เช่น คาร์ล มาร์กซ อัดัม สมิท เป็นต้น จริยศาสตร์ธุรกิจในพุทธจริยศาสตร์ ธุรกิจทุนนิยมธุรกิจเสรีนิยมธุรกิจสังคมนิยมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร จริยศาสตร์ธุรกิจกับสิ่งแวดล้อม จริยศาสตร์กับเครือข่ายออนไลน์ จริยศาสตร์คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร

๖๐๓ ๓๒๒ **ปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาและอัตถิภาวนิยม** ๓ (๓-๐-๙)

Philosophy of Phenomenology and Existentialism

ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาที่สำคัญของนักคิดกลุ่มอัตถิภาวนิยม เช่น ปรัชญาของเฮอเรน เกียร์เกอร์ด เฟดริก นิตสเช คาร์ล จัสเปอร์ส มาร์ติน ไฮเดกเกอร์ อัลแบรต กามูส และฌอง-ปอล ซาทร์ และ

ศึกษาแนวความคิดสำคัญในปรากฏการณ์วิทยา เช่น การมุ่งอารมณ์ (Intentionality) สวรรค์ การลดทอน (Reduction) อัตตาเชิงอุตรวิสัย (Transcendental Ego) ในปรัชญาของ ฟรันซเบรนท์โน เอ็ดมุนด์ฮูสเซิร์ล มาร์ติน ไฮเดกเกอร์ แมร์โล ปองตี และฌอง-ปอล ซาทร์ ทั้งนี้ ให้ความสำคัญความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์วิทยากับอภิปรัชญา เพื่อให้เห็นพัฒนาการทางด้านแนวคิดด้วย

๖๐๓ ๓๒๓ ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๙)

Contemporary Indian Philosophy

ศึกษาปรัชญาอินเดียร่วมสมัย เช่น แนวคิดที่ว่าด้วยความจริง ธรรมชาติของมนุษย์ วิธีแห่งความรู้ ทฤษฎีว่าด้วยมายา ศาสนากับศีลธรรม การเกิดใหม่และธรรมชาติของกรรม ธรรมชาติของอันติมสังข ชะตากรรมของมนุษย์ โดยเลือกนักปรัชญาผู้มีความโดดเด่น เช่น สวามี วิเวกานันทะ รพินทรนาถฐากอร์ มหาตมะ คานธี ศรีอรรถพิโท กฤษณะจันทรทะ ภัททาจารย์ยะ ราชะกฤษณะนันท โมฮัมมัด อิบ์นัล กฤษณะมูรติ

๖๐๓ ๓๒๔ ปรัชญาจีน ๓ (๓-๐-๙)

Chinese Philosophy

ศึกษาแนวคิดมนุษยนิยม ธรรมชาติของมนุษย์ ทางสายกลาง ธรรมชาติและความจริงของเขา แนวคิดเรื่องหยิน-หยาง ความรักสากล สวรรค์ สวัสดิการสังคม สำนักกฎหมายนิยม (Legalism) แนวคิดเรื่องการศึกษา แนวคิดที่ว่าด้วยความดี ความชั่ว โดยเน้นศึกษานักปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและการพัฒนาทางสังคม เช่น ขงจื้อ เมงจื้อ เหลาจื้อ หานเฟยจื้อ ซุนจื้อ

(๔) วิชาบังคับพื้นฐาน (รายวิชาบังคับพื้นฐานสำหรับผู้ไม่จบปริญญาตรี สาขาวิชาปรัชญา)

๖๐๓ ๓๒๕ การใช้เหตุผลทางปรัชญา ๑ ๓ (๓-๐-๙)

Philosophical Reasoning 1

ศึกษาหลักการและวิธีการใช้เหตุผลแบบนิรนัย (Deductive) และอุปนัย (Inductive) แบบเปรียบเทียบ วิธีการให้เหตุผลแบบมิลล เหตุผลวิบัติ (Fallacy) โดยศึกษากรณีตัวอย่างงานอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์สุนทรียศาสตร์ ของนักปรัชญาตะวันตกและตะวันออก แล้วพัฒนาศักยภาพในการคิดเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ ประเด็นปัญหาตามกรอบการให้เหตุผลนั้น ๆ

(๕) วิทยานิพนธ์

๖๐๓ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

Thesis

วิชานี้เป็นโครงการวิจัยทางปรัชญาเฉพาะบุคคล นิสิตต้องทำวิจัย เริ่มตั้งแต่การหาประเด็นปัญหา การเขียนโครงร่าง การสอบโครงร่าง การเขียนวิจัยจนสำเร็จแล้วนำเสนอสอบป้องกันวิทยานิพนธ์และการตีพิมพ์บทความวิจัย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

>หลักสูตรพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต
-สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Programme in Social Development

๒. ชื่อปริญญา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Social Development)
ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (การพัฒนาสังคม)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Social Development)

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

๔. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๔.๑ ปรัชญา ความสำคัญ ของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ในเชิงลึกและกว้างเพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติให้มีคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมบนพื้นฐานแห่งหลักธรรมในพระพุทธศาสนา และการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สอดคล้องกับพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ทั่วไป และปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม”

๔.๒ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต สามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์สมัยใหม่อย่างมีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อพัฒนาบุคลากร นักพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรศาสนา ภาคประชาคม ธุรกิจเอกชน และสาธารณประโยชน์

๓. เพื่อเสริมสร้างการจัดการงานพัฒนาสังคม การพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

๔. เพื่อส่งเสริมการสร้างสุขภาวะของชุมชนและเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็งโดยร่วมมือกับนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ ทั้งในและนอกสถาบันดำเนินการจัดการศึกษา แลกเปลี่ยนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

๕. หลักสูตร

๕.๑.๑ จำนวนหน่วยกิต / โครงสร้างหลักสูตร

๑) หลักสูตร แผน ก แบบ ก (๒) จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

๒) หลักสูตร แผน ข จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

๕.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก แบบ ก (๒) เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙ หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒ หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖ หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒ หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๙ หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิต และทำสารนิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙ หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒ หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒ หน่วยกิต
สอบประมวลความรู้ สอบหลังจากศึกษาเรียนวิชาครบ		
สารนิพนธ์		๖ หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๙ หน่วยกิต

โดยผู้ศึกษา แผน ข จะต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและหรือสอบปากเปล่า

โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก แบบ ก (๒)	จำนวนหน่วยกิต แผน ข
๑. หมวดวิชาบังคับ		
๑.๑ นับหน่วยกิต	๙	๙
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๙)	(๙)
๒. หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒
๓. หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒
๔. วิทยานิพนธ์	๑๒	-
๕. สารนิพนธ์	-	๖
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙

๕.๑.๓ รายวิชาสำหรับหลักสูตรแผน ก แบบ ก (๒)

๑) หมวดวิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๑๕ ๑๐๑	พื้นฐานสำหรับการพัฒนาสังคม (Fundamentals of Social Development)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๒๐๒	ภาษาอังกฤษสำหรับการพัฒนาสังคม (English for Social Development)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๑๐๓	พระพุทธศาสนากับกระบวนทัศน์การพัฒนาสังคม (Buddhism and Social Development Paradigm)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๒๐๔	นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมแนวพุทธ (Buddhist Policy and Strategies of Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๐๕	ภาวะผู้นำแนวพุทธกับการพัฒนาสังคม (Buddhist Leadership and Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน (Buddhist Meditation)	(๓) (๒-๒-๕)

หมายเหตุ: รายวิชา ๖๑๕ ๑๐๑, ๖๑๕ ๒๐๒ และ ๖๐๐ ๒๐๕ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

๒) หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๑๕ ๑๐๖	แนวคิดและทฤษฎีทางการพัฒนาสังคม (Concepts and Theories of Social Development)	๓ (๓-๐-๖)

๖๑๕ ๑๐๗	ภาวะผู้นำกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน (Leadership and Development of Being Social Sustainability)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๒๐๘	ระเบียบวิธีวิจัยทางการพัฒนาสังคม (Research Methodology for Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๐๙	การสัมมนาเชิงการปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาสังคม (Seminar and workshop for Social Development)	๓ (๐-๐-๙)

๓) หมวดวิชาเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๑๕ ๓๑๐	พุทธจริยธรรมกับการพัฒนาสังคม (Buddhist Ethics and Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๑	การพัฒนาองค์กรและทรัพยากรมนุษย์แบบพุทธวิถี (Buddhist Paths for Organization and Human Resource Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๒	การพัฒนาและการประเมินโครงการพัฒนาสังคม (Development and Evaluation on Social Development Projects)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๓	สัมมนาปฏิบัติการวิจัย (Seminar on Research Practice)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๔	การบริหารการพัฒนาสังคม (Social Development Administration)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๕	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทสังคมโลก (Sustainable Development Goals in Global Perspective)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๖	การพัฒนาการรู้ คัด และปัญญาทางสังคม (Social Cognition Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๗	การวิจัยเชิงทดลองทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (Experimental Research in Social and Human Sciences)	๓ (๓-๐-๖)

๔) วิทยานิพนธ์

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๑๕ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	๑๒ หน่วยกิต

๕.๑.๔ รายวิชาสำหรับหลักสูตรแผน ข

๑) หมวดวิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๑๕ ๑๐๑	พื้นฐานสำหรับการพัฒนาสังคม (Fundamentals of Social Development)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๒๐๒	ภาษาอังกฤษสำหรับการพัฒนาสังคม (English for Social Development)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๑๐๓	พระพุทธศาสนากับกระบวนทัศน์การพัฒนาสังคม (Buddhism and Social Development Paradigm)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๒๐๔	นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมแนวพุทธ (Buddhist Policy and Strategies of Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๐๕	ภาวะผู้นำแนวพุทธกับการพัฒนาสังคม (Buddhist Leadership and Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน (Buddhist Meditation)	(๓) (๒-๒-๕)

หมายเหตุ: รายวิชา ๖๑๕ ๑๐๑, ๖๑๕ ๒๐๒ และ ๖๐๐ ๒๐๕ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

๒) หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๑๕ ๑๐๖	แนวคิดและทฤษฎีทางการพัฒนาสังคม (Concepts and Theories of Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๑๐๗	ภาวะผู้นำกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน (Leadership and Development of Being Social Sustainability)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๒๐๘	ระเบียบวิธีวิจัยทางการพัฒนาสังคม (Research Methodology for Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๐๙	การสัมมนาเชิงการปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาสังคม (Seminar and workshop for Social Development)	๓ (๐-๐-๙)

๓) หมวดวิชาเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๑๕ ๓๑๐	พุทธจริยธรรมกับการพัฒนาสังคม (Buddhist Ethic and Social Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๑	การพัฒนาองค์กรและทรัพยากรมนุษย์แบบพุทธวิถี (Buddhist Paths for Organization and Human Resource Development)	๓ (๓-๐-๖)

๖๑๕ ๓๑๒	การพัฒนาและการประเมินโครงการพัฒนาสังคม (Development and Evaluation of Social Development Project)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๓	สัมมนาปฏิบัติการวิจัย (Seminar on Research Practice)	๓ (๐-๐-๙)
๖๑๕ ๓๑๔	การบริหารการพัฒนาสังคม (Social Development Administration)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๕	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทสังคมโลก (Sustainable Development Goals in Global Perspective)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๖	การพัฒนาการรู้ คิด และปัญญาทางสังคม (Social Cognition Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๓๑๗	การวิจัยเชิงทดลองทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (Experimental Research in Social and Human Sciences)	๓ (๓-๐-๖)

๔) สารนิพนธ์

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๑๕ ๕๐๐	สารนิพนธ์ (Research Paper)	๖ หน่วยกิต

๖. แผนการศึกษา

๑) แผนการศึกษา : แผน ก แบบ ก (๒)

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ทฤษฎี-ปฏิบัติ)
๑	วิชาบังคับ	
	๖๑๕ ๑๐๑ พื้นฐานสำหรับการพัฒนาสังคม	(๓) (๓-๐-๖)*
	๖๑๕ ๑๐๓ พระพุทธศาสนากับกระบวนการพัฒนาสังคม	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเอก	
	๖๑๕ ๑๐๖ แนวคิดและทฤษฎีทางการพัฒนาสังคม ๖๑๕ ๑๐๗ ภาวะผู้นำกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน	๓ (๓-๐-๖) ๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๙

* วิชา ๖๑๕ ๑๐๑ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ทฤษฎี-ปฏิบัติ)
๒	วิชาบังคับ	
	๖๑๕ ๒๐๒ ภาษาอังกฤษสำหรับการพัฒนาสังคม	(๓) (๓-๐-๖)*
	๖๑๕ ๒๐๔ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมแนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน*	(๓) (๒-๒-๕)*
	วิชาเอก	
	๖๑๕ ๒๐๘ ระเบียบวิธีวิจัยทางการพัฒนาสังคม	๓ (๓-๐-๖)
วิชาเลือก		
	XXX XXX เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๙

* วิชา ๖๑๕ ๒๐๒ และ ๖๐๐ ๒๐๕ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ทฤษฎี-ปฏิบัติ)
๓	วิชาบังคับ	
	๖๑๕ ๓๐๕ ภาวะผู้นำแนวพุทธกับการพัฒนาสังคม	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเอก	
	๖๑๕ ๓๐๘ การสัมมนาเชิงการปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาสังคม	๓ (๐-๐-๙)
วิชาเลือก		
	XXX XXX เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ทฤษฎี-ปฏิบัติ)
๔	วิชาบังคับ	
	๖๑๕ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒ (๐-๑๒-๓๖)
	รวม	๑๒

๒) แผนการศึกษา : แผน ข

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ทฤษฎี-ปฏิบัติ)
๑	วิชาบังคับ	
	๖๑๕ ๑๐๑ พื้นฐานสำหรับการพัฒนาสังคม	(๓) (๓-๐-๖)*
	๖๑๕ ๑๐๓ พระพุทธศาสนากับกระบวนการพัฒนาสังคม	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเอก	
	๖๑๕ ๑๐๖ แนวคิดและทฤษฎีทางการพัฒนาสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๖๑๕ ๑๐๗ ภาวะผู้นำกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน	๓ (๓-๐-๖)	
	รวม	๙

* วิชา ๖๑๕ ๑๐๑ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ทฤษฎี-ปฏิบัติ)
๒	วิชาบังคับ	
	๖๑๕ ๒๐๒ ภาษาอังกฤษสำหรับการพัฒนาสังคม	(๓) (๓-๐-๖)*
	๖๑๕ ๒๐๔ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมแนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน	(๓) (๒-๒-๕)*
	วิชาเอก	
	๖๑๕ ๒๐๘ ระเบียบวิธีวิจัยทางการพัฒนาสังคม	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเลือก	
XXX XXX เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๖)	
XXX XXX เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๖)	
	รวม	๑๒

* วิชา ๖๑๕ ๒๐๒ และ ๖๐๐ ๒๐๕ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ทฤษฎี-ปฏิบัติ)
๓	วิชาบังคับ	
	๖๑๕ ๓๐๕ ภาวะผู้นำแนวพุทธกับการพัฒนาสังคม	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเอก	
	๖๑๕ ๓๐๙ การสัมมนาเชิงการปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาสังคม	๓ (๐-๐-๙)
	วิชาเลือก	
XXX XXX เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๖)	
XXX XXX เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๖)	
	รวม	๑๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ทฤษฎี-ปฏิบัติ)
๔	วิชาบังคับ	
	๖๑๕ ๕๐๐ สารนิพนธ์	๖ (๖-๐-๑๘)
	รวม	๖

๗. แนวสั้งเขปรายวิชา

๑. วิชาบังคับ

๖๑๕ ๑๐๑ **พื้นฐานสำหรับการพัฒนาสังคม** (๓) (๓-๐-๖)
(Fundamentals of Social Development)

ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมไทย ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม หลักการพัฒนาสังคม บทบาทหน้าที่ คุณธรรม จริยธรรม ของนักพัฒนาสังคม

๖๑๕ ๒๐๒ **ภาษาอังกฤษสำหรับการพัฒนาสังคม** (๓) (๓-๐-๖)
(English for Social Development)

ฝึกทักษะและกลวิธีการอ่าน การเขียน การตีความภาษาอังกฤษ เพื่อความพร้อมในการศึกษาสาขาวิชา การพัฒนาสังคม และเทคนิคในการอ่านบทความหรือข้อความจากตำราในสาขาวิชาการพัฒนาสังคม

๖๑๕ ๑๐๓ **พระพุทธศาสนากับกระบวนทัศน์การพัฒนาสังคม** ๓ (๓-๐-๖)
(Buddhism and Social Development Paradigm)

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและกระบวนทัศน์การพัฒนาสังคมตามแนวพระพุทธศาสนา พุทธธรรมสำหรับการพัฒนาสังคม ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริม ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสังคม ระบบการบริหารเพื่อการพัฒนาเชิงพุทธ การบริหารการพัฒนาสังคมในประเทศไทยตามแนวพระพุทธศาสนา

๖๑๕ ๒๐๔ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมแนวพุทธ ๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Policy and Strategies of Social Development)

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมของพระพุทธศาสนา ทั้งในอดีตและปัจจุบัน กลไกการขับเคลื่อนนโยบายการประยุกต์และบูรณาการองค์ความรู้ด้านสังคมศาสตร์และพระพุทธศาสนาในการวิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมของประเทศทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งศึกษากรณีขบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมขององค์กรพระพุทธศาสนาทั้งในและต่างประเทศ

๖๑๕ ๓๐๕ ภาวะผู้นำแนวพุทธกับการพัฒนาสังคม ๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Leadership and Social Development)

ศึกษาภาวะผู้นำตามแนวทางของพระพุทธเจ้า พุทธธรรมสำหรับการสร้างภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคม รวมทั้งกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล เพื่อประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมและการจัดการเพื่อการพัฒนาสังคม

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๓) (๒-๒-๕)

(Buddhist Meditation)

ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐาน และผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน และผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๒. วิชาเอก

๖๑๕ ๑๐๖ แนวความคิดและทฤษฎีทางการพัฒนาสังคม ๓ (๓-๐-๖)

(Concepts and Theories of Social Development)

ศึกษาพัฒนาการแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาสังคม วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีด้านการพัฒนาสังคมในอดีต ปัจจุบัน ทฤษฎีการพัฒนาสังคมกระแสหลัก ทฤษฎีการพัฒนาสังคมกระแสรองและแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาสังคมทางเลือก ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานการณ์ ปรากฏการณ์ การพัฒนาสังคมในสังคมไทยและสังคมโลก

๖๑๕ ๑๐๗ ภาวะผู้นำกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ๓ (๓-๐-๖)

(Leadership and Development of Being Social Sustainability)

ศึกษาทฤษฎีภาวะและรูปแบบของผู้นำ บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และ คุณสมบัติของผู้นำที่มีประสิทธิภาพต่างๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมที่กำลังพัฒนาไปเป็นแบบยั่งยืน โดยเน้นการศึกษาแบบปฏิบัติการของการสร้างทักษะการบริหารงานและบริหารคน การสร้างและนำทีมงานที่มีวัฒนธรรมสู่ความสำเร็จ และการบริหารข้ามวัฒนธรรมแบบพุทธวิถีของสังคมแบบยั่งยืน อาทิ การศึกษาถึงการสร้างภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาแบบยั่งยืน ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานให้เกิดความกลมเกลียวกันในสังคมที่มีความแตกต่างกันของคนแต่ละรุ่น (Generation)

๖๑๕ ๒๐๘ ระเบียบวิธีวิจัยทางการพัฒนาสังคม ๓ (๓-๐-๖)
(Research Methodology for Social Development)

ศึกษาความหมาย สาระสำคัญและความสัมพันธ์ของศาสตร์ ปรัชญา หลักวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สร้างสรรค์นิยม แนวทาง รูปแบบ กระบวนการ และขั้นตอนการวิจัยทางสังคม ได้แก่ การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย การสำรวจและทบทวนวรรณกรรม การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การวัด เครื่องวัดและวิธีการเก็บข้อมูล การประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อจัดเตรียมข้อเสนอเค้าโครงการวิจัย

๖๑๕ ๓๐๙ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาสังคม ๓ (๐-๐-๙)
(Seminar and workshop for Social Development)

สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนากิจกรรมการพัฒนาสังคม โดยให้นิสิตกำหนดหัวข้อตามความเห็นชอบของอาจารย์ประจำรายวิชา เพื่อวิเคราะห์และนำไปสู่การปฏิบัติการในพื้นที่

๓. วิชาเลือก

๖๑๕ ๓๑๐ พุทธจริยธรรมกับการพัฒนาสังคม ๓ (๓-๐-๖)
(Buddhist Ethic and Social Development)

วิเคราะห์แนวนโยบาย การส่งเสริมคุณธรรม ปัญหาสังคมและกลุ่มบุคคลในเชิงจริยศาสตร์และธรรมาภิบาล โดยบูรณาการพุทธจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยมในสังคมที่มีต่อการพัฒนาสังคม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การวางแผน นโยบายและการจัดการพัฒนาสังคม

๖๑๕ ๓๑๑ การพัฒนาองค์กรและทรัพยากรมนุษย์แบบพุทธวิถี ๓ (๓-๐-๖)
(Buddhist Paths for Organization and Human Resource Development)

ศึกษาการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์กรและทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน ทั้งในปัจจัยและกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา รวมทั้งรูปแบบและพฤติกรรมต่างๆ เน้นการวิเคราะห์บทบาทตัวแปรทางสังคมและองค์การที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน การร่วมมือ การประสานงาน เจตคติของบุคคลและกลุ่ม และการต่อต้าน โดยศึกษาถึงแนวความคิดและเทคนิควิธีในการจัดการหรือการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนานั้นๆ ด้วยพุทธวิถี

๖๑๕ ๓๑๒ การพัฒนาและการประเมินโครงการพัฒนาสังคม ๓ (๓-๐-๖)
(Development and Evaluation of Social Development Project)

ศึกษาแนวคิด หลักการพัฒนาโครงการทางสังคม การประเมินผลโครงการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การจัดองค์การ การกำกับติดตาม ควบคุมงานและการประเมินผลโครงการพัฒนาสังคมในมิติต่างๆ

๖๑๕ ๓๑๓ สัมมนาปฏิบัติการวิจัย ๓ (๐-๐-๙)
(Seminar on Research Practice)

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การเขียนโครงการวิจัย (Research Proposal) ของนิสิตตามความสนใจเน้น เป็นพิเศษในเรื่องการกำหนดปัญหาการวิจัย การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การกำหนดกรอบความคิด (Conceptual Framework) การสร้างเครื่องมือวัด การเลือกตัวอย่าง การวางแผนการจัดการในการเก็บข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย

๖๑๕ ๓๑๔ การบริหารการพัฒนาสังคม ๓ (๓-๐-๖)

(Social Development Administration)

ศึกษาแนวคิด การบริหาร กระบวนการบริหาร การบริหารการพัฒนา การบริหาร การพัฒนาสังคม การพัฒนาสังคมตามแนวพุทธ การบริหารราชการแผ่นดิน องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม การบริหารการพัฒนาสังคม การวิเคราะห์ การนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นและเทศบาล

๖๑๕ ๓๑๕ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทสังคมโลก ๓ (๓-๐-๖)

(Sustainable Development Goals in Global Perspective)

ศึกษาแนวคิดสากลว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ความรับผิดชอบต่อสังคม กระบวนการสร้าง สันติภาพ ความยุติธรรม การลดความเหลื่อมล้ำ และการตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในมิติของการ พัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

๖๑๕ ๓๑๖ การพัฒนาการรู้ คิด และปัญญาทางสังคม ๓ (๓-๐-๖)

(Social Cognition Development)

ศึกษาถึงกระบวนการและวิธีการสร้างความรู้ การคิด และระบบปัญญา (ความฉลาด) ต่างๆ ของมนุษย์ ที่ส่งผลให้เกิดเป็นรูปแบบของพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก ความเชื่อ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะคิด บุคลิกภาพ แรงจูงใจต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้เข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถนำไปพัฒนาทักษะทาง ปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะการสื่อสาร การแสดงออกของ พฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ ซึ่งเน้นการศึกษาถึงกระบวนการทางสมองของมนุษย์โดยตรง ทั้งทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ การลงทดสอบรูปแบบความคิดและพฤติกรรมเหล่านั้นในพื้นที่จริง

๖๑๕ ๓๑๗ การวิจัยเชิงทดลองทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖)

(Experimental Research in Social and Human Sciences)

ศึกษาหลักและวิธีการพื้นฐานและองค์ประกอบที่สำคัญในการวิจัยเชิงทดลองทั้งในทางสังคมศาสตร์ และทางมนุษยศาสตร์ วิธีการทดลองทั้งในห้องปฏิบัติการและในภาคสนาม รูปแบบการทดลองต่างๆ (อาทิ แบบกึ่งทดลอง) วิธีการวางแผน การควบคุม การสร้างคุณภาพของงานทดลอง โดยเน้นการออกแบบการ ทดลอง การสร้างสมมติฐานและการทดสอบสมมติฐานต่าง ๆ วิธีการสร้างคุณภาพของเครื่องมือ รวมทั้ง วิธีการใช้สถิติต่าง ๆ ในการวิเคราะห์และประเมินผลที่เหมาะสม และวิธีการสรุปและเขียนผลงานวิจัยเชิง ทดลอง โดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ที่ผู้วิจัยเชิงทดลองพึงต้องมี

๔. วิทยานิพนธ์

๖๑๕ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์

๑๒ หน่วยกิต

(Thesis)

ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยซึ่งมีเนื้อหาสาระทางด้านการพัฒนาสังคมที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา ภายใต้การดูแลแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบของการนำเสนอวิทยานิพนธ์

๕. สารนิพนธ์

๖๑๕ ๕๐๐ สารนิพนธ์

๖ หน่วยกิต

(Research Paper)

ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในปัญหาหรือเรื่องที่น่าสนใจในบริบทของการพัฒนาสังคม ภายใต้การอนุญาตแนะนำและการควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาและเขียนรายงานในรูปของสารนิพนธ์